

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po peti prejemni, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po peti prejemni za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Z jugoslovanskega bojišča.

Iz *Spiljeta*, 17. sept. [Izv. telegram „Slov. Narodu“.] Turci so prestopili granice srbske pri Užici. Srbska vojska jih je vrnila. Velika razdraženost vlada v Srbiji. Pri Grahovu v Bani so napali in potolkli vstaši 500 Turkov; dosta je mrtvih.

V Bosni je videti, da upor napreduje močno. Iz Staregradske se „Obzoru“ telegrafuje: Vstaši so potolkli 13. t. m. v Prozari okolo 500 Turkov. V Orahovu so Turci 14. t. m. posekali dva mirna Srba, tamošnja trgovca. — Iz Dubice se istemu listu poroča, da so Turci 15. t. m. deset voz mrtvih Turkov v turško Dubico odpeljali. — Iz Kostajnice se piše, da je v Kozari-planini uže toliko vstašev, da so Turki k paši v Bihač poslali po pomoč.

O strahovitej neusmiljenosti in divjosti Turkov priča poročilo hrvatskih vladnih listov, da so Turki v Orahovu dva Srba živa na kolec nabili! — Dalje dopis iz Kostajnice, da so banjaluški trgovci, ki so sedaj na avstrijski zemlji, dobili od političnih oblastij turških naloge, naj se v treh dneh vrnejo, če ne, pošljejo se njih žene in otroci v malo Azijo. Druge devajo na torturo. Evropa pa mirno gleda in celo taki so, ki Turkom pomagajo.

Dunajskemu „Tagbl.“ se poroča iz Kragujevca, da vsled novih zmag na bojnem polju vstašev raste ona stranka mej poslanci srbskimi, ki hoče vojno in bode najbrž večino imela. Za vojno so vsi Srbi — pravi poročevalec.

Iz Dubrovnika poroča oficijalni telegram: Avstrijska oblast je službeno naznanila, da ne sme nihče oborožen, naj bode Turčin ali vstaša stopiti na avstrijsko zemljišče. Torej s tem je tudi prepovedano nadaljnje izbarkanje turške vojske na Kleku. Vstašem so pa uže prej orožje jemali.

Iz Belgrada se telegrafuje: Mej Limom in Novivarošem so večje čete vstašev. Turki poslednjega mesta niso mogli osvoboditi od oblegovalcev. Pop Žarko ima vedno večje število bojevalcev okolo sebe.

Organ nemških Turkov na Dunaji „Neue Fr. Press“ si daje od lažnjivega Laha iz Dubrovnika pod 10. sept. pisati, da je naš vrl junak Miroslav Hubmajer, sit boja, v Dubrovniku in je zastoj prosil pri slovanškemu odboru za popotaino domov, ter kasneje pri avtonomaših (ali turkoljubih Italinih) prejel denar za potovanje domov. — To je grda laž. Hubmajer je bil z družimi vodji vstašev vred v Cetinji in je v nedeljo 12. sept., torej dva dni kasneje nego je dopisnik „N. Fr. Pr.“ svoje pismo datiral, še telegrafiral za slovo svojem očetu v Ljubljano, da sedaj zopet gre v boj. Ta telegram smo mi sami v rokah imeli.

Sledeči dopis v ustavoverno „Deutsche Zeitung“ poveduje, kako se bore Turki, prijatelji „N. Fr. Pr.“ in organa kranjskih nemških „Laib. Tagblatt.“: „Husein-paša, sedanji komandant turške posadke v Trebinji, je dal brez uzroka kloster Duže zažgati. Turški vojaki so s pravo divjostjo razdevali samostan. Najdenim mrtvim štirim vstašem so glave porezali in jih paši nesli kateri jim je za to nagrado podelil.“

Od bosenske meje 15. sept. [Izv. dop.]

Kneza Milan in Nikola gledata se svojih kul dole v Bosno in Hercegovino, kakor so gledali nekdanj rimski imperatorji v areno, kjer so kristjanski močeniki bojevali se z azijskim tigrom. In kakor so nekdanj nedolžne žrtve imperatorja pozdravljale z „ave caesar, morituri te salutant!“ Tako bi tudi denes Hercegovci in Bošnjaki v svoji borbi z azijskim barbarstvom Nikola in Milana pozdraviti mogli s „zdravo kneževi, mi umiramo za krst častni i slobodu zlato.“ Držanje teh dveh jugoslovanskih knezov nasproti vstaji je nerazumljivo. Če uže ne smeta vstajnikom na pomoč priskočiti, naj jim tudi pomoči ne obečavata. Od dne do dne se pa čuje iz Črnogore in Srbije ista pesen: pačakajte, potrpite, jutri, pojutranjem, kmalu vam priskočimo, samo držite se junaški! Zakaj raji odprto ne rečeta: bračo, nama so roke zvezane, pogodite se s sultanom, vi ste dosedaj zmagovalci, in kot takevšni bodete vi pogoje mira stavili. To bi bilo iskreno.

Če sem prav podučen, sta se Srbija in Črnagora obvezali samo do nekega ustanovljenega obroka ali slučajja nevtralnosti ostati, po izminotji tega pa da bodete spet svoje obveze rešeni. Ali je to samo prazna konjektura, ali je morebiti vendar kaj resničnega na tem, to bo prihodnost pokazala.

Vstaja v severnej Bosni odločno napreduje. Sedaj operirajo vstajniki na dveh krajih. Četa kakih 1200 mož stoji v Prozari in Kozari-planini mej železnično progo Banjaluka-Kostajnica in Savo. Druga četa, kakih 800 mož pa v Majevici-planini blizu srbske meje. Sicer pa sega vstaja do blizu Banje-loke in Tuzle. Ljuti boji so bili zadnji čas mej vstajniki in Turki za savske prevoze. Vstajniki se morajo Save držati, kajti po

Listek.

Višje deklško izobraževališče v Črnej gori.

(Dalje.)

Vkljub vsemu temu je njeni socijalni položaj vendar le podrejen. In namen deklškega izobraževališča v Cetinji je ravno ta, da bi se predrugačilo to razmerje, da bi si i ženstvo pridobilo neko višjo moralno samosvest, koja, se vé, da izhaja le iz duševne izobraženosti, — da bi se zlasti izšolalo vsaj nekaj učiteljic za deklško odgojo. Ta šola se je osnovala na državne stroške, in njeno vzdrževanje nij ravno malenkost; kajti treba je plačevati vsako leto nič menj, kot 5500 rubljev.

Učiteljsko osebje šteje šestero duš, in to so: predstojnica, dve srbski učiteljici, učitelj veronauka, učitelj petja, in hišni du-

hovnik, ki opravlja ob jednom posel ekonomu in oskrbnika. Izobraževališče ima prostora za trideset gojenk. Dvajset njih preskrbljuje državnica z vsem, deset ostalih plačuje po 200 gld. na leto, ter morajo za obleko same skrbeti; a one, ki se odgoju jejo na državne stroške, imajo razven popolnega oskrbovanja in poduka in obleko, k čemur pa se računa i obuvale in vse perilo, postelja, in kar spada zraven. Obleka ravna se po predpisu, kajti nosijo volneno obleko kostanjevo-rjavave barve, s predpasnikom iz črnega alpaka.

Pri izprejemu v zavod se zahteva natančno starost 12 let. Dve sestrice se ne sprejmete enakočasno mej državne gojenke, marveč mora biti jedna vsaj za dve leti stariša. Drugače je, ako ste obedve siroti, ondaj se sprejmete i enakocasno.

V nižji razred vstopšemu otroku treba je znati srbski brati in pisati in številke do

sto poznati; daljih vednostij se ne zahteva. Celi izobraževalni tečaj traje šest let in se deli v tri različne rede: prvi, drugi in tretji razred, a zadnji je specialni. Vsaki razred se mora obiskovati dve leti. V zavod se vstopi pred začetkom vsacega dveletnega tečaja, a mej letom se nikdo več ne sprejme; tudi izstop se vrši vsake dve leti. Počitnice se prično početkom meseca junija in končajo konca septembra. Razven teh velikih počitnic so še v velikej noči za štirinajst dni; drugekrat pa ne sme zapustiti zavoda nobena gojenka. Se vé, kedar, postavim, izbolé stariši ali gojenka sama, potem nastane izjema.

Sprejetev v tretji, tedaj specialni razred, dovoljuje se le takim gojenkam, koje se hočejo posvetiti učiteljskemu stanu. Mej obiskovanjem tretjega razreda se pečajo gojenke pod vodstvom predstojnice in učiteljic in s podučevanjem otrok v nižjih dveh raz-

Savi jim prihajajo dobrovoljci, orožje in municija. Turki bi jih pa ravno zavoljo tega radi od Save odrinili. Mej Turki je bilo iz prvega veliko širokoustno bahanje, kako bodo „rajo“ v kratkem ukrotili, ali pa do zadnjega pobili. Odkar so pa od „mutljakov“ uže parkrat tepeni bili, jim je srce globoko v „turo“ vpalo. Nezadovoljstvo s carigradsko vlado tudi mej njimi raste. Regularne vojske imajo Turki na Savi malo, artilerije pa prav nobene, tudi v tvrdnjavah ne. Od pribeglih črez Savo kristijanov se vračajo moški nazaj v Bosno, a samo kot vstajniki. Orožja sedaj ne manjka, pač pa izvedenih vodjev.

V „Zastavi“, „Pest. L.“, „Politik“ in po drugih novinah objavljeni vojni razglas bosenskih vstašev se glasi:

„Razglas nage bosniške raje, Sultanu, turškemu carju, kateri kraljuje v Stambulu in uže 500 let s svojimi mogotci z agi in spahiji ropa in tlači bosenske Srbe.

Napovedujemo ti vojno, mogočni Sultan tebi in vsim tvojim volikašem, kateri ste se fanatično zakleli svojemu samovlastnemu gospodarstvu na tilniku uboge raje nikdar konec narediti in jo s svojo silovitostjo in neznosnimi davki popolnem potreti. — Boj z vami na življenje in smrt!

Na stotine bosenskih junakov vzdiguje denes jatagar da raztrgajo verige, s kojimi ste ti in tvoji krvopivci zatrli njih slobodo. Na stotine junakov je prijelo za orožje, da pokonča trinoge in pijavke tvoje države in ako si ti tudi jeden tistih, zagotovimo te, da srbska puška tudi tebe ne bode zgrešila, tudi tvoji Saraji bodo strmeli „ker vse mlado in staro je prijelo za orožje!“

Nas nij na tisoče, temuč samo na stotine, vedi, da smo tako močni, da se bode vsa tvoja divja in barbarična moč razbila nad nami, ker vsak naših bojevalcev ide v boj s popolnem prepričanjem, da premagati mora.

Premisli sultan, kako mi po tebi in tvojih hrepenimo, kako hrepenimo po vojni, po vojni, v katerej bode tekla kri, ne iz maščevanja, temuč za čast, blagostanje in slobodo, katero ste vi poteptali, za blagostanje katero ste vi požrli kruti Azijati.

Premisli le ti, največji vseh tiranov, kolikokrat si slišal naš jok in naše žalovanje, kolikokrat so prošnje in pritožbe dospele do tvojega trinoškega prestola, in vse to je ro-

dilo v tebi še večje sovraštvo proti nam in jeza tvoja je razsajala močnejše in močnejše.

Tisočkrat si ti lehkosrčno gledati mogel, kako se je kopal Srb v krvi, nekriv in zvest postavi — obsojen od tvojega barbaričnega soda, ali pa silovito umorjen od Moslema, in nij te ganilo to, vzbudilo nij v tebi nikakega usmiljenja, nij se ganil tvoj mrtudni jezik, ki bi bil izrekel: „Dosta sem bil tiran sè svojimi prededi, dosti je tega, sedaj pak hočem za svoje trpinčene podložne pravice in slobode iskati in jim jo podeliti.“ In misliš ti car, ti car tiranstva in zapravljivosti, da bi te tudi za naprej imenovali svojega, misliš nas ti z možjo prisiliti, da bi mi tvoji zvesti služabniki ostali še v prihodnje, da bi se mi vzdrževali, akoprem nam roke in sploh moč več ne dopuščā, občutiti brezno tvoje zapravljivosti; misliš ti gotovo, da bode zadostila puška in sablja, da nas prisiliš do starega jarma? O ti se motiš, strahoviti tiranski car! Orožje, s katerim misliš ti nas prisiliti, bode razdalo tvojo trohljivo državo in sramotno bodeš stoprv potem uvidel, da je raja uže imela od nekdanj prav, ker te je prosila, da bi se obnašal očetovsko proti njej.

Za dosti uzrokov smo navedli, kateri nam določujejo boj pričeti in ako se ne sramuješ tega izogniti, tako vzdigni pest in krivo sabljo, da bodemo na način kakor na Kosovem polji pridobili izgubljeno nazaj, ker na zemljo kaplja kri in čas je, da začnemo boj.“

Tako te pozdravljamo mi Bošnjaki, in ti izrekamo, da je ura prišla, ko se bodo s pomočjo sabljo in krvi zjedini in združili Srbi.

Odlazi tedaj v boj s kakoršno možjo ti bočeš, eto ti prsi eto ti junake, kateri tvoje tiranstvo z nogami teptajo in se trudijo mir, red, slobodo in jedinstvo v državi pripraviti, kar si ti s svojimi razrušil in uničil.

Pridi kakor ti je drago, ne odlašaj trinotka. Zemlja naj se pod tistim odpre, kdor se tebi umika, zakriči tudi ti, kar smo mi prvi iz polnega grla: „Eto ti boja stari krvopija, ti sovrag Srbstva, naš padiša.“

Meseca septembra 1875.

Srbski narod vseh krajev Bosne.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. septembra.

Hrvatski poslanci na peštanskem

redih; vrhu tega se urijo v gospodinjstvu in vseh ženskih delih. Na takov način je višje dekliško izobraževališče v Cetinji ob jednem i gospodinjstvena šola, kakor jih imajo, postavim, na Švedskem.

Deklica si prisvoji na takov način vseh vednostij pridne gospodinje, da si zamore oskrbeti v življenji lastno gospodinjstvo, ter mu predstojevati. — Preskuševa se vsak otrok trikrat, in to najprvle pri vstopu v prvi, potem pri vstopu v drugi razred, tretjič pri izstopu iz njega; za tem pa se zamore ali sprejeti v tretji razred, ali pa lahko zapusti zavod.

Ako jo mahnemo po stopnjicah zadaj na hodniku, pridemo na velik koridor v gornjem nadstropji. Vse sobe in sobane, ki so v tem nadstropji, imajo vhod iz koridora. Na zadnjem konci pa ima predstojnica svoje bivališče. Oña je ruskinja, v Pe-

terburgu rojena, ter ima mnogo zaslug o ustanovitvi tega zavoda.

Gospica Nadejda Pacevič je lepa in postavna dāma, stara kakih trideset let, velika, debela, zelo ravnomerne rasti, blondina, lepih črnih očij in inteligentnih potez in nežne sveže boje, živa in zelo simpatetično bitje, — prav directrice supérieure, comme il faut. Govori izvrstno francoski brez vsakega naglasaka, govori ruski in srbski; govori li tudi italijanski in nemški, ne vem, vsakako pa zastopi ta dva jezika. Ona je vesela in prebrisana. Jaz sem se vedno jako izvrstno zabaval z directrice supérieure, in sem se seznanil z njo uže pred tremi leti, ko je bivala z učenkami in učiteljicami še v starej kneževaj palači. A zdelo se mi je, kot da bi bila zdaj še veselejša, čvrstejša in mlajša; morda pa le zato, ker so razsvitljevali solnčni žarki velike in svitle sobe novega poslopja. Nikedar, ako sem bil v

zboru so se zopet nečesa prestrašili in ne bodo predlagali v ogerskem zboru v adresu jemati znanega Mrazovičevega izpravka, ki terja brže vtelovljenje vojne krajine.

V ogerskem zboru se je začela ad-resna debata, ki dosedaj še nij nič znamenitega na dan spravila. 16. je imel govoriti Miletič. Poročevalec Horvat je naravnost rekel, da v mirnih časih so adrese le formalne reči.

Vnanje države.

Iz Pariza se brozjavlja: Minister Decazes je v ministerskem svetu povedal, da se je pogovarjal z ruskim kancelarjem Gorčakovom, ki ga je prepričal, da je ruski car proti tistej politiki, ki bi stoječe težavnosti pomnožila in evropski mir v nevarnost pripraviti mogla; ruska vlada želi, da bi Francoska sodelovala pri urejevanji vprašanj, ki utegnejo prikazati se.

Francosje na Ruskem konje kupujejo za svojo armado. — Bonapartisti močno agitirajo mej vojsko.

Turki v Banjaluki so, kakor se „Fremdbltt.“ poroča, avstrijskega konzula psovali in srbsko cerkev zažgali.

Španjski alfonzisti iz Iruna poročajo o novej zmagi nad Karlisti.

Na Nemškem je čedalje več vojaških begunov. Leta 1860 jih je bilo malo bolj ko jeden procent, sedaj jih je uže deset procentov. — To glasno govori, a ne za Nemce.

Dopisi.

Iz Krškega na Dolenjskem 15. sept. [Izv. dop.] Dasiravno je uže v včeranj št. „Slov. Nar.“ bil dopis o tukajšnjih srenjskih volitvah, izpregovorim še enkrat o njih. Dovolile so se v soboto 11. t. m., agitacija bila je viharina od tukajšnjih nemčurjev, letali so po hribih in dolinah, da bi premotili kmeta za se, pa kljubu temu, da so tudi finančno poskušali, bilo jim je vse zastonj posebno tukajšnji trgovec g. C.... in neki sedlar sta si skoraj noge izhodila od samega letanja po vaseh, pa vse stopinje bile so zastonj. — Možje volilci bili so trdni kakor skala, nij se dal nobeden pregovoriti, obetala so se jim od teh nasprotnikov zlate gore, pa odgovor teh poštenih možakov je bil, da so prišli na mesto, ker bodo volili može v odbor za katere so prepričani, da so poštenjaki, ne pa, da bi glasove za denarje in druge sleparije prodajali. To je lepo od prostega kmeta, ko bi le povsod tako složni možaki stopili na noge, nebi se nam treba bilo brigati za zmage v vseh zadevah.

V Cetinji, nijsem zamudil, da ne bi šel po polu dne ob petih k njej, kjer se je pil izvrsten čaj; a me je tudi enkrat za vselej povabila. In bil je pri gospici Pacevičovej i jako izvrsten ruski čaj, k čemur je znala gospica še marsikaj pripraviti. Se vé, v Črnej gori je, razven pri knezu, to kaj posebnega.

Pri čaji zbrale so se navadno tudi seštra predstojnična in učiteljici dekliškega zavoda, in to Milena Stanojevičeva in gospica Mioslava Spaničeva, obedve rojeni v Belgradu. Ure mej četrto in šesto uro bile so odločene učiteljicam, kakor i učenkam v odpočitek, in tedaj se je zabavalo, o ugodnem poletnem časi na vrtu, po zimni pa v lepej in velikej sobani — salle de récréation — navlašč v to odločenej. Na takov način smo se tedaj lahko sošli ob petih pri predstojnici, kjer smo govorili o srbskej domovini, ali pa so me podučevale o namenu,

Izvoljeno je kakor že znano, tri četrtine narodnjakov in le ene nasprotne osebe v odbor; torej nij dvombe, da ne bi dobili po tolikih letih vendar enkrat narodnega župana. Kolikor mi je znano, bode županova volitev prihodnjo soboto to je, 18. t. m. in upamo, da se bode tudi čisto mirno in enoglasno vršila, ker slišim vsestransko, da bode vrli narodnjak in državni poslanec g. Pfeifer voljen. V upanju, da se bode gotovo to zgodilo, zakličem izvrstnemu domorodcu živio!

Iz Vipavske doline dne 13. sept. [Izv. dop.] Večkrat sem o svojem času Vipavske rodoljube v „Slov. Narodu“ nagovarjal, da naj čitalnici zopet na noge pomagajo, in nekatere, zares ne preodkritorsrčne gospode prezirajo. Veseli me, da moje besede niso bile glas vpijočega v puščavi. — Tega sem se imel priliko prepričati pri zadnji veselici. Dvorana je bila napolnjena, mej poslušalci, sem v mojo veliko radost zapazil mnogo odličnih osob, katere se delj časa čitalnici, in ne brez uzroka hrbet obračale. Kar se tiče besede same, se je jako povoljno vršila. Le svetoval bi igralcem, naj si v prihodnje našemu odru in našemu občinstvu bolj primerne igre izbirajo, kakor je bila uže zastarela „Svitoslav zajček“. „Zajček“ je imel jako težavno in ravno tako nehvaležno nalogo. Pri takih igrah igralci se vso svojo marljivostjo dosti doseči ne morejo. Druga igra „Ravni pot, naj boljši pot“ je nas pa dobro odškodovala. Ploska nij bilo ne konca ne kraja. Gospodična Peganova in Coticheva in gospodje Berčič, Pegan in Silvester so si vredno drug drugemu na strani stali. Gospodična Coticheva je bila s svojo kuharico posebno originalna. Junak večera pa je bil brez dvomno gosp. Silvester. Vipavski oder sme nanj ponosen biti. Gosp. Pegana nastop in njegov čisti izraz nam tudi jako dopada. Gori omenjenima gospodičnima se moramo posebno zahvaliti, ker one so edine, ki so zveste ostale našemu odru, ter izražamo željo, da nam tudi v prihodnje svojega delovanja odrekle ne bosti.

Domače stvari.

— (V ljubljanskej čitalnici), v restavraciji, bode jutri v nedeljo 19. septembra igral znani ljubljanski virtuoz na citrah, g. Avgust Huber.

— (Na tukajšnji realki) se je letos pri vpisovanju glede slovenščine baje vendar nekoliko bolj obzirno ravnalo nego lani, da si vlada znane postave, ki je bila za varovanje jezikove ravnopravnosti v dežel-nem zboru sklenena, nij cesarju v potrjenje predložila, kar se je uže tačas vedelo, ko je bila sklepovana.

— (Na ljubljansko gimnazijo) je v prvo šolo oglasilo se letos v nemški oddelek 38, v slovenski pak 74 učencev. Torej ker jih je bilo lansko leto 50 v slovenskem letos 24 več nego lani.

— (V Zatičino) pride za notarja do-sedajji advokat dr. Jul. Wurzbach.

— (G. France Robič) glavni učitelj na mariborskem pripravnišči je imenovan za souda izpitovalne komisije za ljudske in metstjanske šole.

— (Za sodnijskega adjunkta) v Ormužu pride v pokoji bivši adjunkt g. Fr. Macun.

— (Na Vranskem) se je 6. t. m. telegrafjska postaja odprla. Tudi se je sestavil tukaj posebni odbor, ki nabira prostovoljne doneske za usmiljenja vredne hercegovinske begunce na avstrijsko zemljo.

— (Iz Celja) se nam piše: V sredo 15. t. m. se je peljalo 5 mozirskih slovenskih fantov skozi Celje v Hercegovino. Vsi so bili zelo navdušeni za slovansko stvar.

— (Za sirote vstajnikov.) Mej drugimi pošiljatkami za podpiralni odbor smo dobili sledeče pismo: Izpodbujen od ljubezni do Slovanstva nesrečnega, od mnogo strani po krivici nespoštovanega naroda, izpodbujen od ljubezni do pravice, sem zbiral v Ukvah darove za nesrečne naše brate na jugu, boreče se za človeške pravice. Nabral sem vsakega skupaj 26 gld. (šest in dvajset goldinarjev), katere vam tukaj pošljem. — Darovali so možje in fantje, darovale se žene in dekleta da bi pomagali s tem obrisati solze jokajočih sirot in nasititi lačne sestre na jugu. Vsi so darovali po svoji moči z bratovsko ljubeznijo. Rekli so: „Ako našemu bratu ne pomagamo, komu pa hočemo?“ Darovali so kot Slovenci svojim bratom Slavjanom, darovali so kot kristjani svojim bratom kristijanom.

L. K.

— (V Karčevini pri Ptuj) so 10. sept. 4 hlapci iz Ptuja in 5 viničarskih sinov posestnika in vrlega srenjskega svetovalca Ko-

vačiča ubili pri njegovi hiši. Maščevali so se nad njim ker jim je pri patroliranju preskrben bil.

— (Iz pogorišča) Podpeči pri Žalostnej gori, o katerem smo predvčeranjem govorili, poroča se nam, da sta izmej opaljenih dečkov še dva umrla.

— (Nov časnik.) 15. t. m. izide prvo število „Priatelja“, to je mesečnih novin, koje bode g. Avgustin Imre izdaval v Budapešti, v prekmurski slovenščini z magjarskim pravopisom!! Na čelu vabila na naročbo stoji to le: „Gorizazvanyé na prêplásco po imeni „Priatelj“ vszaki mêszec edenkrat vodáne, znanoszt razserjüvájócese sziovenszke novine.“ „Gosp.“

Listnica administracije. G. J. B. v Planini Plačano do konca septembra. — G. Fr. M. v Gočah. Ravno tako. — G. F. T. v Spljetu. Reči odposlali. 4. in 5. vez. „Gesch. Krains“ velja 2 gld. 20 kr., tedaj imamo 50 kr. k dobrem. — Gosp. Tone B. v Slov. Gradcu. Da naš list uže trikrat dobili niste, je tukajšnja policija uzrok, ker si ga je vselej zase pridržala.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih i stocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v zelodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, stožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vsenčilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v scalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in pralnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, polne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

učenji in napredku višjega dekliškega izobraževališča; kajti ste i one dve uže dve leti na tem zavodu. Da pa smo se še laglje kratkočasili, govorile ste obe francoski, gospica Stanojevičeva i nemški. Navadno se je govorilo francoski, kar je posebno sestra predstojničina jako čisto in popolno znala.

Gospica Stanojevičeva je vstopila sto-prv v dvajseto leto, a gospica Spanić je še mlajša. Te dve dāmi ste se izobraževale v izvrstnem višjem dekliškem izobraževališči v Belgradu, koje je odredilo uže več let sem mnogo učiteljic srbskim dekliškim šolam. Ako še pristavim, da ste obe dami zelo lepi, zelo simpatetični in zelo inteligentni, tedaj se lahko uvidi, da me nij nikedar manjkalo pri čaši čaja v sobi direktorice.

Tu naj še sledi, kar so mi gospoje pripovedovale o odgoji, študijah in napredku gojenk. Gospica Stanojevičeva bila je vrhu tega še tako prijazna, da mi je sestavila

natančen učni črtež v francoskem jeziku.

— V tem izobraževališči vstajejo ob sedmih, mej tem, ko gredó zvečer ob devetih spat; tedaj je deveturni počitek za telo in dušo pri otrocih, devet do petnajst let starih, gotovo primeren. Ob osmih so deklice napravljene, se zberó v obednici, nekaj pomolijo, potem pa zajtrkovajo bel kruh in belo kavo. Do devetih so otroci na vrtu ali v sobi, in ob devetih se prične poduk, koji traje do ene ure po pólu dne. Ob enej uri se obeduje skupno z učiteljicami in predstojnico v obednici. Obed je okusno pripravljena in prav v ozbilji. Po kosilu nastopi zopet enourai prenehlejš, in ob dveh se prične poduk, ki traje do četirih. Šesturni poduk po polnem zado-stuje otrokom, starim 9—15 let, in ne škoduje telesu, koji se še razvija. Ob sobotah po pólu dne in ob nedeljah nij poduka; ta čas se ali kratkočasi, ali študira ali pa telovadi. Vsako nedeljo do polu dne je v do-

mačej cerkvi maša, pri kojej pojó otroci liturgične speve; a po pólu dne od četirih do šestih gredo na sprehod. Vsaki dan ob šestih je ura za petje, za tem pa sledi skupna večerja v obednici. Prej ko se vležejo, nekaj pomolijo, in tako se konča den.

Kot učne predmete mi je imenovala gospica Stanojevičeva tri jezike, srbski, ruski in francoski, razven tega petje in veroznanstvo. Na polji znanstvenem: povest-nica, zemljepisje, naravoslovje, prirodo-pis in aritmetika. Dalje se podučuje v vseh žen-skih ročnih delih, in s tretjim kot special-nim razredom je združena gospodinjstvena šola, in tečaj za pedagogiko za bodoče učiteljice, kot sem uže omenil. Učenke vseh razredov se pečajo i se svilorejo; kajti znano je, da ima južni distrikt Črnogore mnogo murbovih dreves.

(Dalje prih.)

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.
Dr. Angelsteina.
Berlin, 6. maja 1856.
Ponavlja izrekan gledé Revalescière du Barry
vsostransko, najbolje spricevalo.
Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.
Montona, Istra.
Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.
Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.
Spricevalo št. 76.921.
Obergrimpen, (Badensko), 22. aprila 1872.
Moj pacient, ki je že bolehal 8 tednov za straš-
nimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti ni
mogel, je vsled vaše Revalescière du Barry po-
polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.
Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneke, pravi profesor
medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v
„Berliner Klinische Wochenschrift“ od
8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdra-
vila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Ara-
bica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več
in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila
niso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je
ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf
na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem
let, na nespauji, treslci na vseh udih, shujšanji in
hipohondriji.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na nepre-
bavljenji, nespauji in hujšanji.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, sluša-
telja višje javne trgovinske akademije dunajske, na
skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrb-
nika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji
dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.928. Barona Sigmö 10 letne hramote na
rokah in nogah i t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter
se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na
ceni, gledé hrane.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr.,
1 fant 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gold., 12 fantov 20 gold., 24 fantov 36 gold.,
— Revalescière-Biscuiten v pušicah 2 gold. 50 kr.
in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu
in v ploščicah po 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.
50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu po 120 tas
10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.
— Prodaja: Barry du Barry & Comp. na Du-
naji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed-
Mahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“,
v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Ljubljani
M. Moric, v Meranu J. E. Stockhausen, v
Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Čer-
novicah pri N. Šnirhu, v Oseku pri Jul. Da-
vidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberranz-
meyer, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu
lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaž-
dinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh
mestih pri dobrih lekarjih in specerijakih trgovcih.
tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih
nakaznicah ali povzročjih. (222)

Umrli v Ljubljani

od 15. do 17. septembra:

Albin Šindlar, dete suknarja, 1 l., na vnetici
grla. — Josip Breclj, dete kovača in hišnega po-
sestnika, 1 1/2 l., na griži. — J. Nadležnikar, vdova,
84 l., v bolnišnici vsled starosti. — A. Hanžič, usnar,
25 l., v bolnišnici, na kron. pljučnici. — M. Smrekar,
žganjaprodajalec, 54 l., na mrtvoudu. — Z. Tomec,
1 mes., dete mestnega komisarja, na griži. — Leop.
Hudiček, 14 l., hči krojača, v bolnišnici vsled sla-
bosti. — Marija Jelenec, 10 let, otrok delavca, na
griži.

Tužci.

16. septembra:

Pri Stonu: Huber iz Dunaja. — Bota iz
Trsta. — Minah iz Reke. — Kratky iz Gradca. —
Demšar iz Senožeč. — Roblek iz Žavca. — Pišanik,
du Paradis iz Dunaja.

Pri Matiči: Ahčin iz Dunaja. — Grim iz
Dolenjskega. — Wolf iz Brna. — Meisel iz Dunaja.
— Mulič iz Gorice. — Rosenthal iz Dunaja. — Ri-
bono iz Trsta. — Schwimer iz Dunaja. — Sam
iz Draždanj.

Pri Zamoreti: Šober iz Zagorja. — Gtom
iz Prage. — Zalar iz Novega mesta. — Grüner
iz Dunaja.

Podpisani naznanja p. n. občinstvu svojo

veliko zalogo dobrih pušk

v sake baže, katere pošilja po poštnem povzetju in po prav nizki ceni:

1 dvocevka Lefauchaux: 25, 27, 30, 35, 40, 50 do 60 gld. n. d.

1 „ „ Lankaster: 36, 40, 45, 50, 60, 70 „ 80 „ „ „

1 „ „ Perkusijon: 10, 12, 16, 20, 30, 40, „ 50 „ „ „

6 strelnje revolverje 7, 9, 12 m/10: 6 1/2, 10, 15, 20, 25 do 30 gld. n. d.

Nadalje priporoča: Celo opravljene kratke risance, samokrese, žepne
samokrese, nabijavne stroje, patrone in pistone.

(311—2) Matej Soršak v Kropi na Gorenjskem.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Dunajska borza 17. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70 gld.	15 kr
Enotni drž. dolg v srebru	73	90
1860 drž. posojilo	112	75
Akcije narodne banke	931	—
Kreditne akcije	215	80
London	111	85
Napol.	8	91 1/2
C. k. cekini	5	29
Srebro	101	80

Št. 4614.

(307—2)

Naznanilo.

Na stroške deželnega zaklada na svitlo
dana pol trdo vezana šolska knjiga prof.
Sebastijana Žepiča pod naslovom:

Latinsko-slovenske vaje

za I. in II. gimnazijski razred

je v Ljubljani pri bukvarju Otokarju
Klerr-u in v Jožef Blaznik-ovi tiskarni
na Bregu po 2 gold. na prodaj. — To
knjigo bodo imeli tudi na prodaj: v Kranji
trgovec Rajmund Krisper, v Novem-
mestu Konstantin Tandler, v Celji bu-
kvar Geiger, v Mariboru tiskar Janko
Pajk, v Ptujem trgovec A. Jurca, v
Celovcu Leon, v Gorici Paternolli,
v Trstu C. Coen.

Razen omenjene šolske knjige je tudi na
prodaj prof. P. L. Hrovatova

Latinska slovnica

za slovensko mladež,

ki velja 1 gold. 50 kr., v Ljubljani
pri Ign. pl. Kleinmayr & Bambergu,
in po vseh gori imenovanih mestih, kjer se
prodajajo „Latinsko-slovenske vaje“.

Mazilo

za pege, lišaje, bradovice, rudečice itd. To
mazilo prežene, ako se rabi le 10 večerov, pege,
lišaje itd. — Lonček velja z navodom vred 70 kr.

Dobiva se čista (282—8)

v deželske lekarne v Gradcu, Sackstrasse.

Glavna zaloga za Kranjsko

v lekarni pri „goldenen Einhorn“ g. Viktorja
Trnkóczy-ja, v Ljubljani na glavnem trgu št. 4.

Važno za gospodarje!

Zaloga poljedeljskih mašin

od

B. Smetan v Gradcu (Griesgasse),

priporoča svoje najboljše in prav cenó

Ročne mlatilne mašine s patentiranimi vreten-

skimi bobni po 110 gld.

Vlačilne mašine od 270 do 300 gld.

Vinte za žito snaziti, male 35 gld., velike 50 gld.

Trieur (mašina za iztrebljenje kokolja in grahora)

135 gld.

Ročna mašina za ličkanje turšice 35 gld.

Ročni mlin za debelo mleti, mali 75, veliki 95 gld.

Rezalnik za repo ribati, mali 35 gld., veliki 50 gld.

Preše za vino in sadni mošt od 100 do 365 gld.

Škoporezne mašine od 75 do 100 gld.

Plugi razne vrste od 12 do 20 gld.

Katalogi in zapiski cen se franco pošiljajo, če

se želi. (280—7)

Mlad poštnik

z letnim čistim dohodkom 450 gold., zraven tudi
trgovec z mešanim blagom, iz enega večjega kraja
na Kranjskem, si želi vzeti v zakon pridno, pri-
jazno in zvesto dekle slovenskega in nemškega
jezika zmožno in izobraženo, stara 20 do 26 let z
nekolikim premoženjem. Pisma z fotografijo naj se
pošiljajo pod D. Z. 16 na administracijo „Slov.
Naroda“. (312—2)

Mjilo iz olja solnčnih rož,

1 kos za 50 kr.

je zadosti, da se vse pege odpravijo.

Eno samo enkratno umivanje z mojim
mjilom iz olja solnčnih rož na-
pravi, da se trda, razpočena koža takoj izpremeni
v nježno, mehko in vojno. Duh prekosi vse in-
dijske blagodišave. Dela jo (292—4)

Ferdinand Fritsch,

Dunaj, I. okraj, Schulerstrasse št. 20,
Fabrikant kemično-tehničnih posebnostij.

Glavna zaloga

pri g. Anton Krisperju v Ljubljani.

Lekarna Piccoli.

„K angelju“
v Ljubljani.

Aparati za samo-brizganje,
pasovi za počene, uretralne in
maternične brizge.

Menoti-Pastilje (ki so na dunajske svetov-
nej izložbi 1873 dobile darilo). Te pastilje
čudovito delajo proti prehlajenji in krču, kakor
proti kašlju, jetiki, ki se še le začnjo, proti
hripi, boleznim na pljučih in v grlu, in proti
vsakovrstnem kašlju, tudi kroničnem. Škatljica
velja 75 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico.

Učinek tega leka je dokazana istina in vsaki
bolnik, ki je lek že poskusil sam na sebi, se
bode radostno prepiral, da je najmočnejše in
zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper
ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Pravi sajdlicev pulver. Nareja se z
čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat
škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v
pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih
in vnanjih prisadiah, zoper večino boleznij, po-
sebnost za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica
40 kr.

Rajzevi pulver. Izključljivo iz vegeta-
bilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej
podeli izvirno brhkost in čvrstost, kar se na-
haja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja
40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta
Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabo-
dišeče, 1 originalna steklenica 80 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih
iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olaj-
šajoče. 1 steklenica 40 kr. (132—102)

Naročila se izvršujejo vračajo-
čoj se pošto proti poštnemu povzetju.

Izveštaj!

Bolnica Feldhof tik Graca, uz koje se na-
lazi Pauzionat za bolesi od mozga i živaca rezne vrsti. — Godišnja uplatnica
iznosi 1500 gld. a. v. — Krasan položaj kako u pogledu zdravstvenog tako
u pogledu svake ugodnosti — lezi 1100' nad povr. mora. Od Graca lezi po
sahata udaljeno. Bolesi se leče po najnovijem načinu, zavod poseduje takodje
najnovije zgode (apparate) lekarske.

Izveštaje podeljuje Upraviteljstvo (Direction).

(315—1)

LEKARNA IN ZAK „Narodne lekarne“.